TÜRKÇE OKUMA ÖNERİLERİ | *Çağdaş Etik Tartışmaları* (Murad Omay)

GENEL OLARAK ETİK

Bertrand, Alexis, *Ahlak Felsefesi*, Akçağ Yayınları.
Billington, Ray, *Yaşayan Felsefe*, Ayrıntı Yayınları.
Blackburn, Simon, *Etik*, Dost Kitabevi.
Cevizci, Ahmet, *Etiğe Giriş*, Paradigma Yayınları.
Çilingir, Lokman, *Ahlak Felsefesine Giriş*, Elis Yayınları.
Feldman, Fred, *Etik Nedir?*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
Frankena, William, *Etik*, İmge Kitabevi Yayınları.
Heimsoeth, Heinz, *Ahlak Denen Bilmece*, Fol Kitap.
Höffe, Otfried, *Etik: Bir Giriş*, Runik Kitap.
Kılıç, Recep, *Ahlak Felsefesi (Etik)*, Nobel Akademik Yayıncılık.
Kuçuradi, Ioanna, *Etik*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.
MacIntyre, Alastair, *Ethiğin Kısa Tarihi*, Paradigma Yayınları.
Özlem, Doğan, *Etik - Ahlak Felsefesi*, Notos Kitap.
Özturan, Hümeyra, *Ahlâk Felsefesinin Temel Problemleri*, Nobel Akademik Yayıncılık.
Pieper, Annemarie, *Etiğe Giriş*, Ayrıntı Yayınları.
Poyraz, Hakan, *Ahlak Felsefesi Yazıları*, Dergâh Yayınları.
Türer, Celal (ed.), *Etik ve Etik Sorunlar*, Nobel Akademik Yayıncılık.
Türkeri, Mehmet (der.), *Etik Kuramları*, Lotus Yayınevi.
Williams, Bernard, *Ahlak: Etiğe Bir Giriş*, Fol Kitap.
Yazıcı, Sedat (ed.), *Çağdaş Ahlak Felsefesi*, İdeal Kültür Yayıncılık.

DEĞER TEORİSİ

GENEL OLARAK

Değer teorisiyle ilgili genel bilgi için özellikle Frankena'nın yukarıda belirttiğimiz *Etik* adlı çalışmasının 5. bölümüne bakılabilir.

ÖZSEL İYİ

Frankena, William, *Etik*, 5. Bölüm, İmge Kitabevi Yayınları.
Omay, Murad, "Asıl İyiyle İlgili Bazı Temel Problemler", *Felsefe Arkivi* 43, 2016.
Williams, Bernard, *Ahlak: Etiğe Bir Giriş*, 5. Bölüm.
Yıldız, Ahmet, "Hedonist Değer Anlayışının Eleştirisi", *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 21, no. 40, 2019.

İYİ-DURUMDALIK

Balanuye, Çetin, "Kişisel Esenlik Kavramı ve Eğitim", *Felsefe Dünyası* 45, 2007.
Omay, Murad, "İyi-Durumdalık", *Kutadgubilig* 29, 2016.

NORMATİF ETİK

GENEL OLARAK

Normatif etikle ilgili genel bilgi için etikle ilgili yukarıda belirtilen kaynaklara bakılabilir.

SONUÇÇU GELENEK

Aydın, Metin, *Klasik Faydacılık*, Eski Yeni Yayınları.

Bentham, Jeremy, *Ahlak ve Yasama İlkeleri*, Litera Yayıncılık.

Bentham, Jeremy, *Yasamanın İlkeleri*, On İki Levha Yayıncılık.

Mill, J. S., *Faydacılık*, Pinhan Yayınları.

Omay, Murad, "Sonuççuluk ve Spesifik Türleri, *Sosyal ve Beşeri Bitimlerde Teori ve Araştırmalar II*, ed. Serdar Öztürk, Gece Yayınları, 2020.

DEONTOLOJİK GELENEK

Kantçı Etiğin Çağdaş Yorumları

Kuçuradi, Ioanna; Tepe, Harun; Reyhani, Nebil, *Günümüzden Bakınca Kant Etiği*, BilgeSu Yayıncılık.

Kantçı ve faydacı kuramların eleştirisi için bkz. Michael Stocker, "Modem Ahlak Kuramlarının Şizofrenisi", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Sözleşmeselcilik

Bağder, Müfit Mert, "John Rawls'un Adalet Düşüncesinin Oluşum Şartları Üzerine", *Felsefe Arkivi* 53, 2020.

Kanatlı, Mehmet, "John Rawls'ın Hakkaniyet Olarak Adalet İlkelerinde Özgürlük ve Eşitlik Sorunu Üzerine", *Akademik İncelemeler Dergisi* 15, no. 2, 2020.

Rawls, John, *Bir Adalet Teorisi*, Phoenix Yayınevi.

Ross Etiği

Bayoğlu Kına, Filiz, "W. D. Ross'un 'Prima Facie Duty' Kavramı", *FLSF* 25, 2018.

Ross, W. D., "Prima Facie Ödevler", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

İlahi Emir Teorisi

Berg, Jonathan, "Etik Dine Nasıl Dayandırılabilir?", *Marife* 15, no. 1, 2015.

Hare, John E., "İlahi Buyruk Teorisi", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 53, no. 2, 2012.

Doğal Yasa/Hukuk Teorisi

Aktaş, Surun, "Modern Doğal Hukuk Bağlamında John Finnis'in Hukuk Teorisi", *AÜEHFD* 8, no. 1-2, 2004.

Metin, Sevtap, "Yeniden Doğal Hukuk Modellemesi: John Finnis", *İÜHFM* 67, no. 1-2, 2004.

Tüccar, Nursel, *Doğal Yasa Geleneği ve John Finnis,* Otorite Yayınları.

ERDEM ETİĞİ GELENEĞİ

Çağdaş Erdem Etiği

Anscombe, Elizabeth, "Modem Ahlak Felsefesi", *Felsefe Dünyası Dergisi* 71, 2020.

Bozkaya, İkbal, "Christine Swanton'un Çoğulcu Erdem Etiğine Bir Bakış", *Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 6, no. 1, 2019.

Foot, Philippa, "Erdem ve Erdemsizlikler", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

MacIntyre, Alasdair, *Erdem Peşinde*, VakıfBank Kültür Yayınları.

MacIntyre, Alasdair, "Ahlak Felsefesinde Bir Kriz: Etiğin Temellerini Araştırmak Neden Beyhudedir?", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Slote, Michael, "Erdem Etiğinin Bazı Avantajları", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Önemseme Etiği

Altıntaş, Muhammed Esat, “Ahlak Eğitimine Feminist Bir Yaklaşım: Özen Yaklaşımı”, *Bilimname* 26, no. 1, 2014.

Gilligan, Carol, “Ahlaki Yönelme ve Ahlaki Gelişim”, *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Gilligan, Carol, *Kadının Farklı Sesi*, Pinhan Yayıncılık.

Mutlu, Barış, “Nel Noddings’te ‘İlgi’nin Etik önemi ve Eğitimdeki Yeri”, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 17, no. 2, 2018.

Noddings, Nel, *Eğitimde Yeni Bir Yaklaşım: Duyarlılık Eğitimi*, Pegem Akademi.

KITA AVRUPASI FELSEFESİ ETİK GELENEĞİ

Genel Olarak

Direk, Zeynep, *Çağdaş Kıta Felsefesi*, Fol Kitap.

Urhan, Veli (ed.), *Çağdaş Fransız Felsefesinde Etik*, Hece Yayınları.

Değer Gerçekçiliği

Bulutoğlu, Seval, “Scheler ve Hartmann’da Değerler Etiği ve Mengüşoğlu Yaklaşımı”, *Düşünceleriyle Takiyettin Mengüşoğlu* içinde, ed. Ayhan Bıçak ve Egemen Seyfettin Kuşçu, Dergâh Yayınları.

Çetinkıran Bala, Elif, “Hartmann’da Değer ve Değerlendirme Problemi”, *Kilikya Felsefe Dergisi* 3, 2017.

Scheler, Max, *İnsanın Kozmostaki Yeri*, BilgeSu Yayıncılık.

Scheler, Max, *Pişmanlık ve Yeniden Doğuş*, Pinhan Yayıncılık.

“Etik Öznelerarasılık Teorileri”

Acar, Sengün Meltem, “Levinas’ta Aşkınlık Düşüncesine Giriş”, *Kaygı* 27, 2016.

Buber, Martin, *Ben ve Sen*, Kopernik Kitap.

Buber, Martin, *Tanrı Tutulması*, Lotus Yayınevi.

Levinas, Emmanuel, “İlk Felsefe Olarak Etik”, *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Levinas, Emmanuel, *Zaman ve Başka*, Fol Kitap.

“Kişisel Dönüşüm Etiği”

de Beauvoir, Simone, *İkinci Cinsiyet*, 2 cilt, Koç Üniversitesi Yayınları.

de Beauvoir, Simone, *Müphemlik Ahlakı Üzerine / Pirus ve Sineas*, Everest Yayınları.

Gödelek, Kamuran, “Michel Foucault’nun Ahlâk Anlayışı”, *Beytulhikme* 1, no. 2, 2011.

Heidegger, Martin, *Varlık ve Zaman*, Alfa Yayınları.

Kına, Filiz Bayoğlu, “Simone de Beauvoir’ın Etiği Üzerine”, *FLSF* 29, 2020.

Sartre, Jean-Paul, “İyi ve Öznellik”, *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Sartre, Jean-Paul, *Varlık ve Hiçlik*, İthaki Yayınları.

Sartre, Jean-Paul, *Varoluşçuluk*, Say Yayınları.

Tosun, Cengiz Mesut ve Berk, Mehmet, “Foucault’nun Etik Anlayışında Epimeleia Heautou-Sapere Aude İlişkisi”, *Beytulhikme* 7, no. 1, 2017.

MARKSİST GELENEKTE ETİK

Habermas, Jürgen, *Söylem Etiği*, Fol Kitap.

Habermas, Jürgen, “Söylem Etiği Nedir?”, *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Yükselbaba, Ülker, “Kant’ın Ahlak Felsefesinden Habermas’ın Söylem Etiğine Geçiş”, *Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi* 22, 2010.

KITA AVRUPASI’NDAKİ DİĞER ETİK GÖRÜŞLER

Arendt, Hannah, *İnsanlık Durumu*, İletişim Yayınları.
Arendt, Hannah, *Totalitarizmin Kaynakları*, 3 cilt, İletişim Yayınları.
Bauman, Zygmunt, *Postmodern Etik*, Ayrıntı Yayınları.
Camus, Albert, *Sisifos Söylem*, Can Yayınları.
Tekin, Ferhat, “Modern Etik Karşıtı Bir Düşünür Olarak Zygmunt Bauman ve Postmodern Etik Anlayışı”, *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi* 6, no. 13, 2020.
Weil, Simone, *Felsefe Dersleri*, Ayrıntı Yayınları.
Weil, Simone, *Kişi ve Kutsal*, VakıfBank Kültür Yayınları.
Weil, Simone, *Kökler: İnsanın ve Ruhun İhtiyacı*, Ketebe Yayınları.
Weil, Simone, *Tanrı Sevgisi ve Bahtsızlık*, Ketebe Yayınları.

UYGULAMALI ETİK

GENEL OLARAK

Cevizci, Ahmet, *Uygulamalı Etik*, Say Yayınları.
Nuttal, Jon, *Ahlak Üzerine Tartışmalar*, Ayrıntı Yayınları.
Singer, Peter, *Pratik Etik*, İthaki Yayınları.

BİYOETİK

Aşar, Haluk, “Tıp Etiğinden Bio-Etiğe: Fritz Jahr,” *Kilikya Felsefe Dergisi*, 2019.
Centel, Nur (ed.), *Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi*, On İki Levha Yayıncılık.
Güven, Kudret, *Kişilik Hakları ve Ötanazi*, Nobel Akademik Yayıncılık.
Hatemi, Hüsrev ve Doğan, Hanzade (ed.), *Medikal Etik*, 11 cilt, Yüce Yayınları.
Kuyurtar, Erol, “Aktif ve Pasif Ötanazi Ayrımı Ahlaksal Bir Ayrım mıdır?”, *FLSF* 17, 2014.
Oğuz, N. Y. vd., *Biyoetik Terimleri Sözlüğü*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.
Omay, Murad, “Ahlaki Statü Kavramı ve Teorileri”, *Temaşa* 14, 2022.
Rachels, James, “Aktif ve Pasif Ötenazi”, *Felsefe Tartışmaları* 36, 2006.
Thomson, J. J., “Kürtaj Savunması”, *Felsefe Tartışmaları* 36, 2006.
Yıldız, Abdullah; Kaya, Rukiye; Şahinoğlu, Serap, “Biyoetik Teriminin Ortaya Çıkışı ve Türkiye’deki Yansımaları”, *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi* 11, 2021.
Ayrıca Türkiye Biyoetik Derneği Yayınları’nın derlemelerine bakılabilir.

HAYVAN ETİĞİ

Aşar, Haluk, “Hayvan Haklarına Yönelik Temel Görüşler ve Yanılgıları”, *Kaygı* 30, 2018.
Doğan, Aysel, “Hayvan Hakları Sorununa Biyosantrik Bir Yaklaşım”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 23, no. 1, 2006.
Frandone, G. L., *Hayvan Haklarına Giriş*, İletişim Yayınları.
Olgun, Hakan, “Batı Felsefesinde Hayvanın Ahlâkî Statüsü: Francione’nin Abolisyonizmi Üzerine Bir Değerlendirme”, *Opus* 15, no. 25, 2020.
Regan, Tom, *Kafesler Boşalsın: Hayvan Haklarıyla Yüzleşmek*, İletişim Yayınları.
Ryan, Derek, *Hayvan Kuramı: Eleştirel Bir Giriş*, İletişim Yayınları.
Singer, Peter, *Hayvan Özgürleşmesi*, Ayrıntı Yayınları.

ÇEVRE ETİĞİ

Artuç, Murat, "Çevre Etiğinde özgün Bir Yaklaşım: Ricardo Rozzi ve Biyokültürel Etik", *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7, no. 2, 2020.

Birden, Belkıs, "Çevre Etiğinde Bireyin Ahlaki Sorumluluğuna Kısa Bir Bakış, *Türkiye Biyoetik Dergisi* 3, no. 1, 2016.

Des Jardins, Joseph R., Çevre *Etiği: Çevre Felsefesine Giriş*, İmge Kitabevi Yayınları.

Kılıç, Selim, *Çevre Etiği: Ortaya Çıkışı, Gelişimi ve Sonuçları*, Orion Kitabevi.

Omay, Murad, "Çevre Etiği ve Asıl Değer", *1. İstanbul Uluslararası Coğrafya Kongresi Bildiri Kitabı*, ed. Barbaros Gönençgil vd., İstanbul Üniversitesi Yayınları, 2019.

Özer, Mahmut, "'Niçin Doğayı Korumalıyım?' Sorusuna İki Olası Yanıt", *FLSF* 25, 2018.

Özer, Mahmut, "Değer, Norm ve Çevre Etiği", *Felsefe Dünyası* 53, 2011.

TOPLUMSAL ETİK

Bu alandaki konularla ilgili Ahmet Cevizci'nin *Uygulamalı Etik* adlı kitabına bakılabilir.

POLİTİK ETİK

Aşar, Haluk, "Yaşam Sandalı Etiği", *FLSF* 22, 2016.

Brighouse, Harry, *Adalet Teorileri: Çağdaş Bir Tartışma*, Fol Kitap.

Denli, Özlem, "Bir İnsan Hakları Meselesi Olarak Küresel Yoksulluk", *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* 2, 2015.

Kart, Berfin, "Felsefi Bir Sorun Olarak Mültecilik ve Çoklu Kırılganlık", *ViraVerita E-Dergi* 8, 2018.

Omay, Murad, "Adil Savaş Teorisi Hakkında Bir İnceleme", *Savaş ve Barış Kongresi - Bildiri Kitabı*, ed. Metin Becermen, Sentez Yayıncılık.

Pogge, T. W., *Küresel Yoksulluk ve İnsan Hakları,* Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Singer, Peter, "Kıtlık, Bolluk ve Ahlak", *Felsefe Tartışmaları* 36, 2006.

Singer, Peter, *Kurtarabileceğin Hayat*, 10. bsm, https://www.thelifeyoucansave.org/the-life-you-can-save-turkey/

HUKUKİ ETİK

Aktaş, Sururi, "Cezalandırmanın Amacı Üzerine", *Erzincan Binali* Yıldırım *Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 13, 2009.

Enis, Burcu, "Cezalandırma Konusunda Faydacı Teori ve Kefaret Teorisinin Karşılaştırılması", *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 4, no. 1, 2019.

Ayrıca hukuk felsefesiyle ilgili çalışmalara bakılabilir.

İŞ ETİĞİ

Arslan, Mahmut, *İş ve Meslek Ahlakı*, Nobel Akademik Yayıncılık.

Ergun Özler, Derya; Dil Şahin, Meltem ve Giderler Atalay, Ceren, "Teorik Bir Çerçevede Whistleblowing-Etik İlişkisi", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 11, 2010.

Genç, Kurtuluş Yılmaz, *İş Etiği*, Astana Yayınları.

McHugh, Francis P., *İş Ahlakı*, TÜSİAD Yayınları.

Ayrıca *İş Ahlakı Dergisi*'ndeki makalelere bakılabilir.

MESLEK ETİĞİ

Harris, J., *Hayatın Değeri: Tıp Etiğine Giriş*, Ayrıntı Yayınları.

Tepe, Harun, *Etik ve Meslek Etikleri*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.

DİĞER

Küçükvardar, Mert; Aslan, Alaattin; Bayrakçı, Serkan, "Yapay Zekâ ve Etik Üzerine Bir Araştırma", *Atlas Journal* 6, no. 36, 2020.

Topakkaya, Arslan ve Eyibaş, Yağmur, "Yapay Zekâ ve Etik İlişkisi", *Felsefe Dünyası* 70, 2019.

METAETİK

GENEL OLARAK

Poyraz, Hakan, *Dil ve Ahlak*, Dergâh Yayınları.

Tepe, Harun, *Etik ve Metaetik*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.

AHLAKİ DİL, ONTOLOJİ, EPİSTEMOLOJİ VE PSİKOLOJİYLE İLGİLİ SPESİFİK VE KAPSAYICI METAETİK TARTIŞMALAR VE TEORİLER

A. J. Ayer, *Dil, Doğruluk ve Mantık*, Metis Yayınları.

C. L. Stevenson, "Ahlaki Terimlerin Duygusal Anlamı", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

R. M. Hare, "Evrensel Kural Koyuculuk", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Gilbert Harman, "Gerçek Ahlak Tek midir?", *Çağdaş Ahlak Felsefesi* içinde.

Aydın, Metin, "İyi Kavramının Tanımı Yapılabilir mi? J. S. Mill'in Kanıtlaması ve G. E. Moore'un Doğalcı Yanılgı Eleştirisi", *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi* 21, no. 2, 2017.

Durmaz, Nihat, "Charles L. Stevenson'un Duygusalcılığında İkna'nın Yeri", *Felsefe Dünyası* 1, no. 73, 2021.

Elmalı, Osman, *George Edward Moore'da Etik*, Arı Sanat Yayınevi.

Nutku, Uluğ, "G. E. Moore'un 'Naturalistçe Yanıltmaca' Yanıltmacası", *Felsefe Arkivi* 25, 1984.

Onart, Adnan, "Ahlak Felsefesinde Doğalcılık Nedir? Ne Değildir?", *Felsefe Arkivi*, no. 20, 1976 (2012).

Tepe, Harun, "Günümüz Etiğinin Epistemolojik İkilemleri", *FLSF* 2, 2006.

Yıldız, Ahmet, "Naturalist Olmayan Realist Bir Metaetik Teori", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 37, 2021.

Yöney, Ferhat, "Çağdaş Ahlaki Doğaüstücülük ve Russ Shafer-Landau", *Kaygı* 30, 2018.

Yöney, Ferhat, "Neo Aristotelesçi Doğalcılık ve Ahlaki Realizm Açısından Değerlendirilmesi", *Felsefe Arkivi* 41, 2014.

Yüksel, Resul, "Ayer'in Emotivizm'inde Etik İfadelerin Bilişsel İmkânı", *FLSF* 31, 2021.

DİĞER METAETİK TARTIŞMALAR

Doğan, Aysel, "Aşırı/Ilımlı Belirlenimcilik ve Ahlaki Sorumluluk", *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 5, no. 6, 2004.

Kütükçüoğlu, Kadir, "Yanılsamanın Akla Yatkınlığı: Alternatif Olanaklar İlkesi, Özgür İrade ve Ahlaki Sorumluluk", *Metazihin* 4, no. 1, 2021.